

В.А. Гросул, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т. Мкртчян, д-р екон. наук, доц. (*Вірменський державний економічний університет, м. Єреван, Вірменія*)

Крейтгусс Ілмарс, д-р наук, проф. (*Вища школа бізнесу, мистецтв і технологій, RISEBA, м. Рига*)

ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТІВ ІЗ ПІДТРИМКИ МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Молодіжне підприємництво в Україні є «драйвером» як у вирішенні проблем молоді, так і соціально-економічних державних проблем, що зумовлює необхідність розширення його можливостей і використання потенціалу.

Результати проведеного нами дослідження проблем молодіжного підприємництва в Україні в частині освітньої підготовки свідчать, що для молоді особливе значення має фінансова підготовка – знання про джерела фінансування, інвесторів, оподаткування, а також прикладні аспекти бізнесу – розуміння основ бізнесу та процесу створення бізнес-ідей, інновації. Підтримка з боку навчальних закладів має низьку оцінку серед молоді, що відображає недосконалу координацію між системою освіти та ринком праці: молодь отримує необхідні компетенції, але система освіти не формує необхідні знання, стимули та поведінкові навички, необхідні для успішної підприємницької діяльності.

За результатами дослідження серед основних проблем, що заважають розпочати підприємництво молодими людьми в Україні, є недостатня освіта та брак досвіду. Пропозиції молоді щодо поліпшення освіти полягають у: збільшенні різноманітності та підвищенні якості, креативності освітніх програм; розвитку підприємницької освіти на всіх рівнях освіти із застосуванням таких сучасних форм, як семінари, тренінги, консультації; розробці онлайн-курсів з молодіжного підприємництва; розвитку практичних знань і навичок шляхом можливості працювати на підприємствах, створених на базі (або за участю) ЗВО та вивчати бізнес зсередини; збільшенні практичних бізнес-кейсів в навчальних програмах. Пропозиції з обміну досвідом полягають у: організації бізнес-таборів, обміні досвідом за інтересами за кордоном, створенні мережі для обміну досвідом, проведенні в навчальних закладах регулярних публічних зустрічей молоді з успішними вітчизняними та зарубіжними підприємцями, лекцій і семінарів з провідними фахівцями.

Отже, запити молоді щодо формування підприємницьких компетенцій зумовлюють створення умов для формування та реалізації

підприємницьких ініціатив молоді, зокрема адаптації навчального процесу та створенні відокремлених структур щодо підтримки молодіжного підприємництва (науково-інноваційних парків, бізнес-інкубаторів, стартап-центрів) тощо.

Харківський державний університет харчування та торгівлі ініціював міжнародний проект сприяння розвитку молодіжного підприємництва за програмою Європейського союзу Еразмус + «Вищі навчальні заклади для молодіжного підприємництва» (<http://heifye.hduht.edu.ua>), в межах якого організовано роботу мережі Центрів навчання та підтримки молодіжного підприємництва HEIFYE:lab в Україні, Вірменії, Білорусі, Грузії, Молдові та Латвії.

Створені при університетах-партнерах Центри HEIFYE:lab надають: підтримку студентам в період їх стартового розвитку бізнес-проектів, створюючи для цього найбільш сприятливі умови; пільгові платні та безкоштовні послуги стартапам, що включають в себе консультаційні, інформаційні, освітні та інші послуги; допомогу бізнес-командам в пошуку та залученні фінансових коштів; підтримку при вирішенні адміністративних проблем, вироблення стратегії, веденні переговорів з партнерами, інвесторами, кредитними організаціями, проведення презентацій і в інших аспектах бізнесу.

Основними напрямками бізнес-консалтингу Центрів HEIFYE:lab є: реєстрація бізнесу, планування та організація бізнес-процесів, фінансування бізнесу, бухгалтерський облік та оподаткування, юридичні аспекти бізнесу, маркетинг та продаж тощо.

Освітні напрями діяльності Центрів HEIFYE:lab включають:

- комплексні програми – орієнтовані на запуск і/або розвиток реальних бізнес-проектів: тренінги, воркшопи, вебінари, наставництво, публічні презентації, конкурси, майстер-класи, networking events тощо.

- спеціалізовані тренінги – орієнтовані на розвиток конкретних підприємницьких навичок: вибір бізнес-ніші, бізнес-моделювання, розробка бізнес-плану, управління часом, створення та управління бізнесом, рішення бізнес-задач, організація продажів, управління проектами, управління командою, фінансове управління бізнесом.

Для підтримки підприємницьких ініціатив молоді також створено Портал підтримки молодіжного підприємництва в країнах Східного партнерства (<http://heifye.org>).

Діяльність подібних центрів створює нові напрями організації самостійної роботи студентів в університетах, сприяючи реалізації їх творчого потенціалу та здобуття підприємницьких навичок.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.